

Vrouwen in de buitendienst blijft zeldzaamheid

De landbouw is traditioneel een mannenwereld. Vooral de functie van buitendienstmedewerker is een mannenberoep; meer dan 80 procent is man. Toch zijn er veel vrouwen die afstuderen aan een Hogere Landbouwschool. Waar blijven die afgestudeerde vrouwen dan?

Frank de Vries

BUITENDIENST- VROUW OP HET ERF

Het blijft bijzonder.

Foto: Marcel Bekken

“**V**rouwen zijn nogal bescheiden en hebben minder geldingsdrang dan mannen”, zegt salesmanager Anne Sikkema van aardappelzetmeelbedrijf Avebe. Ze ziet het overal in de samenleving. Het besef en de wil om te knokken bij vrouwen is in haar ogen deels weg. Veel vrouwen hebben de hoop dat ze het zonder die drive wel redden. Maar dat lukt dus niet. Vrouwen zijn in haar ogen nogal eens te passief als het gaat om hun groeiambitie.

En als het gaat om rekrutering van vrouwen is Sikkema heel stellig: “Vrouwen willen gevraagd worden voor een job.” Zij denkt dat gevraagd worden voor de vrouw een extra zekerheid is dat het goed zit. Volgens Sikkema zeggen mannen vaak ‘ik doe die job wel even’, terwijl hij misschien absoluut de competenties niet heeft om de baan goed te doen. Sikkema ziet in buitendienstbanen dat fulltime beschikbaarheid nog steeds de boventoon voert. “Voor vrouwen in een bepaalde levensfase is het gewoonweg lastig om

altijd beschikbaar te zijn.” Vooral in de wat hardere, commerciële functies snapt Sikkema dat de vrouw daar niet de boventoon voert. “Mannen willen een goed salaris, een leasebak en perspectief, terwijl vrouwen waardering willen van hun werkgever.”

Opvoeding en onderwijs

Interesse in een beroep begint vaak al in de opvoeding. Uitspraken als ‘het wordt haar met de paplepel ingegoten’ zijn ons niet vreemd. De opvoeding van meisjes speelt zeker een rol bij de latere beroepskeuze. Uit diverse studies blijkt dat meisjes van huis uit vaak worden gestimuleerd om een baan te kiezen in de verzorgende of dienstverlenende sector. En ook het onderwijs speelt een grote rol in de latere beroepskeuze. Paul Overgaauw is lector aan de HAS Den Bosch. Hij weet dat aan de kant van de instroom van studenten iets meer vrouwen dan mannen starten met de opleiding. Overgaauw: “In mijn beleving starten er jaarlijks voldoende dames met pit die later een commerciële functie kunnen invullen.”

Paardenmeisjes

Henny Holleman is docent wiskunde aan de HAS Den Bosch en kent de statistieken. Jaarlijks starten 130 à 140 nieuwe studenten op ‘zijn’ school, waarvan 60 procent vrouw. In de studierichtingen gezelschapsdieren en paard is maar liefst 90 procent vrouw, terwijl in de richtingen landbouwhuisdieren het percentage vrouwen ‘slechts’ 25 procent is. Holleman weet vanuit zijn eigen vakgebied dat vrouwen op zijn school minder interesse hebben in getalsmatige zaken en commercie. In zijn beleving speelt bij het fenomeen dat er weinig vrouwen in buitendienstfuncties zijn misschien het vooroordeel mee dat ‘vrouwen op het boeren-erf’ het lastig hebben. Als een vrouw al kiest voor een commerciële buitendienstfunctie, zoekt ze als het moederschap daar is vaak een parttime job buiten de commercie, vervolgt Holleman. “Ze kiezen dan vooral voor het onderwijs, de overheid of werken parttime op het landbouwbedrijf samen met de partner. Inmiddels hebben de meeste vrouwelijke studenten geen agrarische achtergrond. “En juist deze vrouwen hebben meer interesse in de paarden en gezelschapsdieren.” Woorden als ‘de paardenmeisjes’ en de

‘caviaknuffelaars’ zijn weliswaar herkenbaar voor Holleman, maar hij wil daar niets van weten. “Ook dat zijn vooroordelen.”

Kennis centraal

Annechien ten Have is de voorvrouw van de varkenshouders bij boerenorganisatie LTO en tevens boerin. Ook Ten Have weet dat de landbouw traditioneel maar ook nu nog een echte mannenwereld is. Zelf heeft ze als ondernemer geen enkele voorkeur voor een man of vrouw als adviseur op haar erf. “Het gaat mij om de kennis die zo’n persoon brengt en de klik die ik ermee heb.”

Misschien weet de accountancy hoe het zit met vrouwen in de buitendienst. Wat opvalt in het jaarverslag van Alfa accountants is de enorme batterij aan mannelijke adviseurs en slechts een handjevol vrouwen. Silvia Terpstra is een van die weinige vrouwelijke bedrijfsadviseurs bij Alfa accountants. Ze denkt dat het geringe aantal vrouwen in een buitendienstfunctie puur ligt aan de interesse van vrouwen. Terpstra: “Volgens mij hebben vrouwen meer interesse in softere sectoren als zorg en onderwijs en niet voor de meer ‘harde’ banen als adviseur of verkoper in de landbouw.” Volgens haar heeft de klant geen voorkeur voor een man of vrouw. Wel heeft ze het idee dat ze als vrouw iets meer wordt ‘uitgetest’ en de klant haar iets kritischer observeert. Henk Overbeek, directeur bij Alfa accountants, ziet dat vrouwen in hun opleiding meer op gezelschapsdieren gericht zijn. Hij weet dat naarmate de baan ‘spannender of commerciëler’ wordt, het aantal vrouwen dat daarvoor kiest daalt. Intern, in de ondersteunende banen, werken bij Alfa juist veel vrouwen. “Parttime arbeidscontracten van bijvoorbeeld drie of vier dagen per week passen niet in onze buitendienst”, zegt Overbeek. “Dat maakt het soms lastig voor werkende moeders.”

Recruitment

Jos Douven is eigenaar van Match Recruitment, een wervings- en selectiebureau voor de landbouw en veterinaire farmacie. Hij weet dat het voor zijn opdrachtgevers niet uitmaakt of hij een vrouw of man voorstelt voor een vacature. Douven ziet dat voor een vacature in de farmacie er zeker net zoveel mannen als vrouwen reageren. Douven: “Maar als het gaat om een commerciële

functie in de veevoerindustrie, blijft het aantal geïnteresseerde vrouwelijke kandidaten sterk achter.” Douven heeft het idee dat dit komt doordat het imago van de voersector erg mannelijk is. Daar gaat de vrouw dan meestal met een grote boog omheen. Vacatures in de paardenwereld en de gezelschapsdieren daarentegen zijn zeer in trek bij de vrouwen, weet Douven. Hij ziet dat banen met een, zoals hij zelf zegt, hoger ‘knuffelgehalte’, meer door vrouwen worden geambieerd. “Dames die ‘van de boerderij’ komen, solliciteren vaker op banen gericht op landbouwhuisdieren.”

Patrick van den Hurk van diervoederbedrijf Coppens weet dat er te weinig aanbod van vrouwen is voor buitendienstfuncties. “Ik heb zelf de HAS gevolgd en van de dertig man in mijn groep landbouwhuisdieren zaten twee dames. En in de totale lichter dat jaar waren er vier dames op honderd mannen.”

Succesvol

Het bedrijf ComplusTraining heeft samen met de universiteit van Tilburg gekeken wie succesvoller is als verkoper: een man of een vrouw. Zij concludeerden dat vrouwen niet onderdoen voor mannen in de verkoop. Competenties als contacten leggen, productkennis en onderhandelen kunnen vrouwen net zo goed hebben als mannen.

